

Al servei de mariners i navegants

Text > JOAN VICENS I TARRÉ

Els fars formen part de l'imaginari col·lectiu, no només com a mers edificis que ajuden a guiar la navegació marítima, sinó per tot el seu simbolisme. Hi ha molts estudis i publicacions dedicats als fars d'arreu del món, però el que no és habitual són els treballs dedicats a les persones que hi fan feina.

Els faroners són unes figures fascinants que han tingut un paper crucial en la història marítima. La seva vida, sovint envoltada de misteri i solitud, era plena de dedicació i sacrifici, i solia ser molt solitària, especialment en fars situats en illes remotes. Alguns faroners vivien amb la seva família, però d'altres passaven llargs períodes en absoluta soledat. El seu treball era molt rutinari, amb uns horaris fixos per assegurar-se que el llum estava sempre encès a temps. La disciplina era crucial per evitar qualsevol error que pogués posar en perill la vida dels mariners.

Amb el temps, l'automatització de molts fars va reduir progressivament la necessitat de la figura del faroner resident. Aquest procés, que va començar a la segona meitat del segle xx, va acabar amb la transformació total de la professió. Malgrat tot, la figura del faroner ha quedat en el nostre imaginari com un símbol de dedicació, so-

litud i romanticisme: els faroners són unes persones que dediquen la seva vida professional a donar un servei públic a unes altres persones que no sabran mai qui són.

David Moré Aguirre, besnet, net i nebot de faroners, historiador i arxiver municipal de Tossa, dedica la seva recerca professional a estudiar, conèixer i a reivindicar les vides de les persones que han treballat en els fars. Amb aquest catàleg divulgatiu, editat pel Centre d'Estudis Tossencs i dedicat al seu avi, Alberto Aguirre Martín, l'autor ens apropa a tota una vida dedicada a ser faroner, tot seguint el fil argumental del dibuix com a passió del seu avi.

Avui dia, el far de Tossa acull un centre d'interpretació on s'exposa el projecte museístic «Far de Tossa. Un segle de senyals marítims a la Costa Brava», que ens explica la història i la tecnologia d'aquests elements i ens ajuda a entendre l'evolució del far de Tossa, de manera paral·lela a la transformació de la societat fins a l'actualitat. Aquestes històries ens recorden el valor de la perseverança, la dedicació i l'impacte que aquestes figures solitàries van tenir en la seguretat marítima de la Costa Brava.

Aquest quadern divulgatiu dona a conèixer la vida d'aquest faroner i li

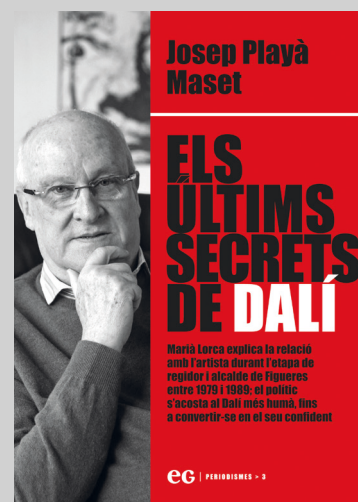
MORÉ, David. *Quadern d'un faroner: Alberto Aguirre Martín (1924-2023)*. Tossa: Centre d'Estudis Tossencs, 2024. 75 p.

atorga rellevància. La feina de recerca de David Moré Aguirre ens hi acosta i ens il·lumina un xic més pel que fa a la vida d'aquests herois i heroïnes al servei de mariners i navegants anònims. El trobem editat en quatre idiomes perquè pugui esdevenir una publicació referent per a tots els turistes i visitants de Tossa que acudeixen al centre d'interpretació i s'interessen pel món dels fars i de la seva gent com a part del patrimoni cultural de Tossa.

de la vida. Aquesta confiança i aquesta proximitat van portar el pintor, en una habitació de la clínica Quirón, a fer dues peticions al seu convilatà. La primera va ser coneguda aviat: ser enterrat sota la cúpula del seu Teatre-Museu, i no a Púbol, al costat de Gala, la seva musa i companya de vida. La segona, però, s'ha fet esperar. Un temps molt llarg. Fins ara, trenta-cinc anys més tard, que Lorca s'ha decidit a explicar-ho i ha escollit Playà com a confessor.

El contingut d'aquesta segona petició i els compromesos esdeveniments que va generar, no us els descobriré pas jo aquí. No voldria fer-vos-en un espòiler —com es diu ara, per aquesta

benvolença amb els termes anglòfons que ens colonitzen temporalment—; no tinc la intenció de robar-vos el plaer de descobrir-ho vosaltres mateixos endinsant-vos en les pàgines d'aquest apassionant *Els últims secrets de Dalí*. Un magnífic treball de testimoni històric que, amb tot de dades solvents i contrastades i farcit d'anècdotes pintoresques i curioses, dissectiona amb agudesia i sense censures la complexitat de la cessió i la gestió de la deixa d'aquest artista de renom internacional i bigotis encerats que s'estimava la seva ciutat, Figueres, i que s'emocionava a pleret amb la monarquia. Tant, que, fins i tot, els escrivia versos.

PLAYÀ, Josep. *Els últims secrets de Dalí*. Cassà de la Selva: Gavarres, 2024. 200 p.